

Roczne sprawozdanie: w wyniku dochodzeń OLAF-u ujawniono oszustwa i nieprawidłowości na kwotę ponad 600 mln euro

W 2022 r. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ochronił pieniądze unijnych podatników w kwocie 600 mln euro, zalecając odzyskanie ponad 426 mln euro na rzecz budżetu UE z powodu nadużyć finansowych i nieprawidłowości oraz zabezpieczając kolejne 200 mln euro. Urząd powstrzymał również szereg prób przemytu, fałszerstw i oszustw celnych. Pomógł też egzekwować unijne środki ochrony handlu oraz opracowywał strategie mające zapobiegać i przeciwdziałać nowym formom nadużyć finansowych. Podobnie jak w poprzednich latach, zbadał również zarzuty dotyczące uchybień ze strony personelu i członków unijnych instytucji. W ubiegłym roku OLAF przeprowadził ponad 250 spraw.

Opublikowane dziś sprawozdanie OLAF-u za 2022 r. zawiera informacje na temat rozwoju sytuacji w obszarze jego działania oraz przeprowadzonych operacji: od walki z podrabianiem produktów i z przemytem po ochronę unijnych funduszy – w tym środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – oraz mechanizmy zapobiegania nadużyciom w celu ochrony unijnej pomocy finansowej dla Ukrainy. Po raz pierwszy sprawozdanie przedstawiono w interaktywnym formacie wirtualnym.

Dyrektor generalny OLAF-u Ville Itälä podkreślił: *„Zdobyte doświadczenia, fachowa wiedza oraz operacje OLAF-u przekładają się na wymierne rezultaty – chronimy zarówno budżet Unii, jak i jej obywateli. Ochrona pieniędzy podatników, które przeznaczone są na infrastrukturę i cyfryzację, skonfiskowanie 531 mln sztuk papierosów będących przedmiotem nielegalnego handlu, międzynarodowa operacja przeciwko podrabianiu miodu czy też odzyskanie do budżetu UE blisko 3 mld euro w sprawie dotyczącej zaniżania wartości celnej to tylko kilka przykładów działań OLAF-u.*

Najskuteczniejszym narzędziem zwalczania nadużyć finansowych pozostaje prewencja. OLAF dąży do zapewnienia, aby pomoc finansowa i inwestycje UE w państwach członkowskich i państwach trzecich były wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem. Jesteśmy głęboko przekonani, że kluczem do naszego sukcesu jest kooperacja – w 2022 r. OLAF zacieśnił współpracę z organami krajowymi, organizacjami międzynarodowymi i partnerami UE. Zdolność do wykrywania powiązań i łączenia faktów w przypadku różnych podmiotów oraz zapewnienia szerszego kontekstu to wyjątkowe, wyróżniające OLAF właściwości, które wnoszą wartość dodaną do walki z nadużyciami finansowymi w Unii Europejskiej i poza jej granicami”.

Działalność dochodzeniowa OLAF-u w 2022 r.:

- OLAF przeprowadził 256 dochodzeń oraz wydał 275 zaleceń skierowanych do odpowiednich organów krajowych i unijnych.
- Zalecił odzyskanie 426,8 mln euro do budżetu UE i powstrzymał nieuzasadnione wydatkowanie 197,9 mln euro.
- Eksperti OLAF-u przeprowadzili 1071 wstępnych analiz, co zakończyło się wszczęciem 192 nowych dochodzeń.
- Urząd zgłosił do Prokuratury Europejskiej 71 spraw dotyczących potencjalnych przestępstw, z czego 16 – w imieniu Komisji Europejskiej.

Ochrona unijnych funduszy

Podobnie jak w poprzednich latach, dochodzenia OLAF-u dotyczące wydatkowania unijnych pieniędzy obejmowały zarzuty o zмовę, manipulowanie zamówieniami publicznymi, konflikty interesów i zawyżanie faktur. Pewien wzrost liczby nadużyć finansowych popełnianych przy pomocy środków cyfrowych potwierdził tendencję zaobserwowaną przez OLAF już w ostatnich latach. W 2022 r. na potrzeby unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), OLAF powołał grupę ekspertów *ad hoc* skupiającą się na narzędziach informatycznych służących zwalczaniu nadużyć finansowych i rozpoczął badanie przypadków potencjalnego niewłaściwego wykorzystania środków z tego funduszu.

Walka z fałszerzami i przemytnikami

Jednym z centralnych elementów działań OLAF-u pozostaje walka z podrabianiem produktów oraz z przemytem. W 2022 r. OLAF uczestniczył w organizacji szeregu wspólnych operacji celnych i innych działań operacyjnych lub zapewniał wsparcie przy ich przeprowadzaniu. Dzięki temu skonfiskowano miliony podrobionych i niebezpiecznych produktów, które nie trafiły do konsumentów. Przykłady takich produktów obejmują: podrabiane leki, podrabiane i potencjalnie niebezpieczne zabawki, 531 mln papierosów w nielegalnym obrocie oraz 14,7 mln litrów nielegalnego wina, piwa i napojów spirytusowych.

Wspieranie Ukrainy i egzekwowanie sankcji wobec Rosji

W 2022 r. Rosja dokonała inwazji na Ukrainę. OLAF od dawna współpracuje z władzami Ukrainy zarówno w kwestiach związanych z wydatkami z unijnego budżetu (ochrona funduszy UE), jak i dochodami (współpraca celna). Od początku wojny Urząd oferuje pomoc ukraińskim organom odpowiedzialnym za zwalczanie nadużyć finansowych, aby wzmocnić i poprawić krajowe struktury w zakresie zwalczania oszustw i korupcji oraz aby chronić obecne i przyszłe finansowanie unijne. OLAF odegrał również ważną rolę w przeciwdziałaniu obchodzeniu sankcji nałożonych przez UE na Rosję i Białoruś

w następstwie inwazji na Ukrainę. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w sprawozdaniu za 2022 r.

Zwalczanie naruszania przepisów

Nawet jeden przypadek nieprawidłowego lub nieuczciwego postępowania pracownika UE lub członka instytucji UE to o jeden przypadek za dużo. Obywatele Unii mają prawo oczekiwać, że instytucje, oraz ich personel i członkowie, działają zgodnie z najwyższymi standardami. W ubiegłym roku OLAF zakończył 38 dochodzeń w sprawie nadużyć lub nieprawidłowości ze strony pracowników i członków instytucji UE. Dochodzenia te mają zapewnić, aby pieniądze unijnych podatników wydawane były prawidłowo. Służą też zagwarantowaniu najwyższych standardów postępowania, dzięki czemu pomagają chronić reputację Unii.

Sprawozdanie OLAF-u za 2022 r. jest dostępne [na jego stronie internetowej](#), w pełnej interaktywnej wersji oraz w wersji skróconej.

Misja, mandat i kompetencje OLAF-u:

Misją OLAF-u jest wykrywanie nadużyć dotyczących środków finansowych UE, prowadzenie dochodzeń w takich sprawach i eliminowanie tych nadużyć.

OLAF realizuje swoją misję przez:

- prowadzenie niezależnych dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych i korupcji z udziałem funduszy UE, aby zagwarantować przekazywanie pieniędzy unijnych podatników na projekty, które pomagają tworzyć miejsca pracy i sprzyjają wzrostowi gospodarczemu w Europie;
- przyczynianie się do wzmocnienia zaufania obywateli do instytucji UE dzięki prowadzeniu dochodzeń w sprawie poważnych uchybień ze strony urzędników UE i członków instytucji UE;
- tworzenie solidnej polityki UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych.

W swojej niezależnej działalności dochodzeniowej, OLAF może prowadzić dochodzenia w sprawach dotyczących nadużyć finansowych, korupcji i innych przestępstw naruszających interesy finansowe UE w odniesieniu do:

- wszystkich wydatków UE: główne kategorie wydatków to fundusze strukturalne, polityka rolna i fundusze na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, wydatki bezpośrednie i pomoc zewnętrzna;
- niektórych obszarów dochodów UE – głównie opłat celnych;
- podejrzeń poważnych uchybień ze strony urzędników UE i członków instytucji UE.

Po zakończeniu przez OLAF dochodzenia, zbadanie i podjęcie decyzji w sprawie działań następczych w związku z zaleceniami OLAF-u należy do właściwych organów unijnych i krajowych. Wszystkie związane ze sprawą osoby uznaje się za niewinne do czasu udowodnienia ich winy przed właściwym sądem krajowym lub unijnym.

Dodatkowych informacji udzielają:

Kirill GELMI
Rzecznik
Europejski Urząd ds. Zwalczania
Nadużyć Finansowych (OLAF)
Telefon: +32 2 29 88146
E-mail: olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

Theresa ZAHRA
Zastępca rzecznika
Europejski Urząd ds. Zwalczania
Nadużyć Finansowych (OLAF)
+32 2 29 57270
olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

